ם" מחעו סעיף א וסעיף ב:

בר ב מיי שת הלי וחו בה

[יב] טוש"ע שם סעיף ב: ד ד מייי שם הלי י יא

ה ה מיי׳ שם הלכה ז טוש״ע

בס סעיף ו:

שם סעיף ח:

ו ר מיי׳ שם הלכה יא טוש״ע

ז ז ח מיי שם פ״ל ה״ו

וח"ב מהלכות שבת הלכה כד

סמג עשין ל טוש"ע שם סעיף

יג וסי' רפח סעיף ט [וסי' שכט סעי' ח]:

הלט"ו טוש"ע א"ח סי

טור ש"ע א"ח סימו תחסט

סעיף א וסיי תקעה סעיף יא: כ מייי שם טוש"ע א"ח סיי

מקעה סעיף יא:
מקעה מיי אס פ"ב הלכה טז
מוש"ע א"ח סי" מקעה

:סעיף מ

הגהות הב"ח

(א) גמ' ג' מתים בג' ימים זה

אחר זה והרי זה דבר פחות

מכלון אין זה דבר) תא"מ ונ"ב ס"א אין זה: (ב) שם ר'

יוסי אומר לעזרה ולא לצעחה.

גוזרני עליך לנדות אבל מה אעשה: (ד) שם לא לריכא

דהדר אקון מהו דמימה: (ה) רש"י ד"ה ה"ג לותה

יים מוכני פערים דכו כפען נ"ב עי' פירושו בדף יד ע"י (ג) שם אלמלא חוני אר

ל) לעיל יד., ב) [ז"ל רש"י מנחות לד: ד"ה דעגיל וכו׳ כדחרינו חוני המעגל על שם פרקריק יוורי המעצה על שם עוגה], ג) [עי׳ פירש״י לקמן כג. ד״ה עוגה], ד) ב״מ כח:, בשם אימה הטועו וע"ם (ס מ"ש בשם הירושלמין. ו) [ברכות יט.], ו) טעות הדפום, ה) ורש"י ע"ו לקמן כה:], ע) [גיר' רא"ש הוגא], נה:], ע) [גיר' רא"ש הוגא], (י) [גיטין ל. ע"ש ל"ע על לשון לחרוו שכתב רש"י וכו תום׳ ד"ה לא לריכא], כ) [לקמן כב:], ל) תהא מקום, מ) [לקמן כב:], ל) ההא מקונטרס כל"ל, חולי: חיה רעה. משכלת בני אדם:

גליון הש"ם

גמ' ככן שהוא מתחמא. עי מנחות לף סו ע"ב תד"ה כנף רננים:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה הכי האמר בו׳ ליה רביעה. נ״ב ראשונה:

לעזי רש"י

פורפיי"ש. אתה עושה עוול.

סדר תעניות האילו האמור ברביעה ראשונה כו'. תרצה האילו בזמן שיצתה רביעה ראשונה ושניה ולא ירדו וצמחו זרעים וחזרו ושנו, כלומר כמשו. מתריעיז עליהז מיד. ודוקא שנו כעין כימוש, אבל יבשו לגמרי אף על גב דהדור אקון אין מתריעין עליהן. פי׳ אקון, שחזרו לירוקתן, כלומר חזרו לחיותו. ורבותינו הגאונים ז' אמרו, האי אקון לשון חזקה בלשון אקנתא ארמית, ובלשון הזה הוא קורדייקוס) [כל הגט]. ^{h)} (פי׳ פרצידה דתותי קלא. זרע תבואה שהיא תחת אבן . צומחת. פי׳ קלא מלשון שקל הלא פתק ביה). מכת בצורת. בצורת. [אר"נ נהרא אנהרא]. הוצרכו האנשים המסתפקין מים מזה הנהר לילך לנהר

א) כל הסגור שייך לעיל בגמרא

רבינו נרשום

שלישית להתענות. ומי אמרת לאלתר ברביעה ראשונה מתענין. אבל יבשו לא. דכיון . שיבשו לית להו תקנתא כלל. שיבשו לית להו תקנתא כלל, ואי מתריעין עליהן הוי תפלת שוא. דאקון. שנראה להן קצת תקנה. נהרא אנהרא בצורתא. כשצריכין להביא מים מנהר זה להשקות שדות שעל נהר אחר, לפי שאין באותו נהר אחר מים כדי סיפוק להשקות שדותיו, זהו סימן בצורת.

ה"ג אותה העיר מתענה ומתרעת וכל סביבותיה מתענות ולא מסריעות. ולפיכך מתענות (ס) שאותה העיר שלא ירדו עליה גשמים תלך לקנות התבואה באותה העיר ויהיה בה רעב: או מפולת.

באספמיא מתריעין בבבל בבבל מתריעין באספמיא כדקתני טעמא בסיפא מפני שהיא מכה מהלכת

אם במקום אחד היא מתריעין

עליה כל השומעין כדי שלא תבא

עליהן: שדפון. בתבוחות: ירקון.

חרב. חיילות ההולכין להרוג ולהשחית

בכל מקום: מלא סנור. מפרש

בגמים: 'לעריהם. בח"י: בחשקלון.

בחרך פלשתים: ועל שחכלו וחבים.

שהיא חיה רעה ומכה מהלכת היא:

שנראו. ובאו בעיר: מתריעין.

בעננו: המטורפה. מלשון טרף

אבבא (ברכות דף כח.) ומלשון בילה

טרופה (עדיות פ"ב מ"ד) כו' כדמפרש

בפרק שלמעלה (דף יד.): שמעון

הסימני. מתמנה היה: שלח תבח.

לישנה מעליה נהט: מרוב גשמים.

לאו כגון שירדה על עיר אחת ועל

עיר אחת לא ירדה ששם ודאי שתיהן

לקללה כדאמר רב יהודה (לעיל ו:)

תמטר 0 מקום מטר שמקלקל תבואה

אלא כבר ירדו וטורח הם לבני

אדם אבל אינן מקלקלין תבואות.

וטעמא מפרש בגמרא ש למה אין

מתריעין: תנורי פסחים. שהם

בחלרות ושל חרם הן ומטלטלין אותן

שלא ימוקו בגשמים: גשמי בורות.

שיפוע גשמים למלחות בורות:

ונדבות. רצון ועין יפה: אבן הטועין.

אבן טועין היתה בירושלים וכל מי שאבדה לו אבידה כו' בבבא

מליעא (דף כח:): לנדות. (ו) על

כבוד הרב: מתחטא. פורפיי"ש

בלע"ז: ישמח אביך ואמך וסגל יולדתך:

גב" רביעה רחשונה ושניה לשחול.

שאף על פי שלא ירדו גשמים לא

ברחשונה ולח בשניה לח היו מתענין

אלא שואלין. וקשיין מתני' דקתני

סדר תעניות אלו האמור ברביעה

ראשונה וברייתא אהדדי: הכי

קאמר כו'. (ס) וכגון רביעה ראשונה

שניה ושלישית דכולי יורה קרי ליה

רביעה [א] כך שמעתי: דוקה נשתנו.

דכי נשתנו ודחי הוח דמתריעין מיד דלריך להתפלל עליה (ש) שיחזיר

ביופי כתקנן: אבל יבשו. לא לריך דמכאן ואילך לא יועיל והוה תפלת

שוא אפילו יבשו כשהן חטין עדיין

דקין אפילו הכי לא מתריעין:

הכי גרסינן פשיטה (י) שנו תנן

לא לריכא דאקון מהו דתימא כו':

דאקון. שעלו בקנה שנתקנו מעט שנתייבשו: מהו דתימא

אקנסא מילסא היא. דהואיל ונתהנו

לאחר

לא צריבא דאקון. פי׳ לאחר שעלו בקנה נתייבשו מהו דתימא אקנתא מילתא היא פי׳ דהואיל ועלו בקנה ולא נתבשלו כל לורכם ליבעי התרעה קמ"ל דלאו מילתא היא: בהרא אנהרא שחומותיה והבתים נופלין ברוח: מתריעים בכ"מ. אם (10 יראו בצורתא. פי^{י (2)} (הכי) בשאין תבואה בעיר ויש הרבה בשאר עיירות ויכולין להביא מזו לזו היינו מקרי

בלורת ולא מקרי רעב (ט ומאחר שיכולין להביא ע"י הנהר דליכא אלא טרחה זעירה ומהחי כלומר מדבר מועט כזה אין מתריעין מדינתא אמדינתא פירוש שלריך להוליא ממדינה למדינה אחרת ע"י חמורים וסוסים ואז מתריעין דאי אפשר להביא בשפע כ"כ כמו בספינות ל"א נהרא אנהרא כלומר אם יבש הנהר זה ולריך להסב נהר אחר לכאן אי נמי לריך להמתין עד שיגדל הנהר האחר ויבא בכאן זה בצורת ולא מתריעין מדינתא אמדינתא אם יבשו כל הנהרות שבזו העיר ולריכין להביא מים מעיר אחרת כפנא וקשה דבמתני׳ משמע דאבלורת ^(מ) מתענין דקתני מתריעין עליהן מפני שהיא תורה אור השלם מכת בצורת ויש לומר דמכת בצורת יִשְׂמַח אָבִיךּ וְאִמֶּךּ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּך: משלי כג כה דמתני' הוי כמו דכפנה כחשר פירשתי שתחת חטה יצא חוח ומשום הכי מתריעין אע"ג דעדיין אינו רק בלורת הואיל וסופו רעב מתריעין אע"ג דאכתי לא הוו כפנא אבל לעולם אין מתריעין על מכת בצורת אי לא מצי לבא לידי רעב ולהכי קאמר הכא דנהרא אנהרא דלא הוי אלא כי בצורתא ולא מתריעין:

אותה העיר מתענה ומתרעת וכל סביבותיה א מתענות ולא מתריעות רבי עקיבא אומר מתריעות ולא מתענות בוכן עיר שיש בה דבר או מפולת אותה העיר מתענה ומתרעת וכל סביבותיה מתענות ולא מתריעות רבי עקיבא אומר מתריעות ולא מתענות י איזהו דבר עיר המוציאה חמש מאות רגלי ויצאו ממנה ג' מתים בג' ימים זה אחר זה 6 הרי זה דבר פחות מכאן אין זה דבר דעל אלו מתריעין בכל מקום על השדפון ועל הירקון ועל הארבה ועל החסיל יועל החיה רעה ועל החרב מתריעין עליה מפני שהיא מכה מהלכת מעשה שירדו זקנים מירושלים לעריהם י וגזרו תענית על שנראה כמלא פי תנור שדפון באשקלון ועוד גזרו תענית על שאכלו זאבים שני תינוקות בעבר הירדן רבי יוםי אומר לא על שאכלו אלא על שנראו: יי על אלו מתריעין בשבת על עיר שהקיפוה נכרים או נהר ועל הספינה המיטרפת בים ר' יוםי אומר 🕫 לעזרה ולא לצעקה שמעון התימני אומר אף על הדבר ולא הודו לו חכמים: על כל צרה שלא תבא על הצבור מתריעין עליהן י חוץ מרוב גשמים מעשה שאמרו לו לחוני י המעגל התפלל שירדו גשמים אמר להם צאו והכניסו תנורי פסחים

בתוכה ואמר לפניו רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך התחילו גשמים מנמפין אמר לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שיחין ומערות התחילו לירד בזעף אמר לא כך שאלתי אלא גשמי רצון ברכה ונדבה ירדו כתיקנן עד שיצאו ישראל מירושלים להר הבית מפני הגשמים באו ואמרו לו כשם שהתפללת עליהם שירדו כך התפלל שילכו להן אמר להם י צאו וראו אם נמחית אבן 🌣 המועין י שלח לו שמעון בן שמח אלמלא חוני אתה גוזרני עליך (נ) נידוי אבל מה אעשה לך שאתה מתחמא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן שהוא מתחמא על אביו ועושה לו רצונו ועליך הכתוב אומר ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך: " (מתני') היו מתענין וירדו להם גשמים " קודם הנץ החמה לא ישלימו לאחר הנץ החמה ישלימו ר"א אומר ' קודם " חצות לא ישלימו לאחר חצות ישלימו מעשה שגזרו תענית בלוד וירדו להם גשמים קודם חצות אמר להם ר' מרפון צאו ואכלו ושתו ועשו יו"מ ויצאו ואכלו ושתו ועשו יום מוב ובאו בין הערבים יוקראו הלל הגדול: **גב'** סדר תעניות האלו האמור ברביעה ראשונה ורמינהי רביעה ראשונה ושניה לשאול שלישית להתענות אמר רב י יהודה ה"ק סדר תעניות האמור אימתי בזמן שיצאה רביעה ראשונה ושניה ושלישית ולא ירדו גשמים אבל ירדו גשמים ברביעה ראשונה וזרעו ולא צמחו אי נמי צמחו וחזרו ונשתנו מתריעין עליהן מיד אמר רב נחמן דוקא נשתנו ל אבל יבשו לא פשימא נשתנו תנן לא צריכא (די ' דאקון מהו דתימא אקנתא מילתא היא קמשמע לן: וכן שפסקו גשמים בין גשם לגשם כו': מאי מכת בצורת אמר רב יהודה אמר רב מכה המביאה לידי בצורת אמר רב נחמן נהרא אנהרא בצורתא

בשביל שלא ימוקו התפלל ולא ירדו גשמים מה עשה 4 עג עוגה ועמד

. שנתייבשו מהו

כו' לפיכך מתענות מפני שאותה העיר וכו' התבואה נאומה שסביבותיה ויהיו בה רעב: (1) ד"ה מתריעים בכ"מ אם גראו באספמיא כו' שהיא מכה מהלכת ולפיכך אף אם במקום אחד: (1) ד לנדות שמנדין על כבוד הרב שהטיח דברים לאמר לא כך שאלתי הס"ד: (ח) ד"ה הכי קאמר כו' כלומר סדר תעניות אלו אמור בשביל רביעה ראשונה כשעברה מכל וכל כגון רניעה מכל וכל כגון רציעה ראשונה: (ע) ד"ה דוקא כו׳ להתפלל עליהן שיחזרו ביופי כתקט אבל יבשו לא לריך כו' והוא תפלת שוא הר"א ומה"ד אבל יבשו. כשהן מטין עדיין כו': (י) ד"ה ה"ג פשיטא גשתנו מנן לא לריכת דהדר אקון מהו דתימת כו' דחקון שעלו כו' דאקנתא לאו מילמא הד"א והס"ד: (כ) תום' ד"ה נהרא כו' כשאין כל"ל ותיבת הכי נתחק: (1) בא"ד ולא מיקרי רעב דמאחר שיכולין כו' זעירם ומהחי מילתא כלומר (מ) בא"ד דבמתני' משמע למט בא יזכנונוני מטנוע דאבלורת מתריעין דקתני מתריעין כו' כאשר פירש"י

שתחת חטה כו' אע"ג דעדיין אינו בא רעב כ"א בלורת הואיל:

מעט אם יתפלל מועיל להם קא משמע לן רב נחמן דאקנא לאו מילחא. ל"א אבל יבשו לא דממילא חוזרין: לא לריכא דאקון. שעלו בקנה מהו דמימא אקנתא מילחא היא דכיון שעלו בקנה ועדיין לא בשלו כל לרכן ודאי אי לא מתריעין תו לא גדלי קמשמע לן דלאו מילתא היא דאף על גב דאקון אכתי גדלי טפי: נהרא אנהרא בלורהא. בשאין תבואה בעיר אחת ויש בעיירות אחרות ואפשר להביא מזה לזה דרך נהר בספינה: